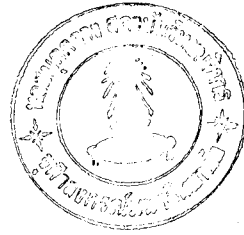

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศไทย

ปี พ.ศ. 2512 ระเบียบ เพชรประสิทธิ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการนิเทศการศึกษาในจังหวัดพระนครและจังหวัดใกล้เคียง" โดยใช้แบบสอบถาม ถามศึกษานิเทศก์ กรมต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า

1. อุปกรณ์และเครื่องมือในการนิเทศ เป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ทำให้การนิเทศการศึกษาไม่เป็นไปตามความมุ่งหมาย
2. ปัญหาเกี่ยวกับการเดินทางไปปฏิบัติงานหรือทำการนิเทศการศึกษา
3. จำนวนครูไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ครูยังขาดแคลนมากทั้งในค้ำตัวบุคคลและคุณวุฒิ
4. วิธีวัดผลงานของนักเรียนด้วยแบบทดสอบต่าง ๆ ยังไม่รัดกุมและเที่ยงตรงพอ
5. การช่วยเหลือแนะแนวเด็กที่มีปัญหาและช่วยให้เด็กมีความก้าวหน้าตามความสามารถยังไม่เป็นไปเท่าที่ควร
6. วุฒิครูที่ทำการนิเทศในจังหวัดใกล้เคียงมีวุฒิต่ำ
7. ความสนใจและทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยทั่วไปยังไม่ใคร่
8. นักเรียนไม่ค่อยรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
9. อุปกรณ์การศึกษาในโรงเรียนยังขาดแคลนมีใช้บางแค้นอย่างมาก
10. สวัสดิการของโรงเรียนน้อยไป
11. อาคารสถานที่ไม่พอเพียงและเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน

12. ผลการสอบในโรงเรียน เห็นได้ว่าเมื่อการวัดผลไม่ได้มาตรฐานทำให้ผลการสอบในโรงเรียนมีปัญหาไปคืบ

13. สภาพเศรษฐกิจของชุมชนก่อให้เกิดปัญหาทางการศึกษา
14. สภาพสังคมในชุมชนยังไม่ดีพอ
15. ประชาชนไม่ค่อยเข้าใจในการศึกษาของท้องถิ่นนั้น ๆ
16. ผู้บริหารไม่สร้างบรรยากาศที่ดีในหน่วยงาน
17. ผู้บริหารชั้นเหนือกว่าไม่ค่อยมีศิลปะในการครองใจคน¹

ในปีเดียวกัน บุญยก แสงสิริกุล ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง กระทรวงศึกษาธิการ" โดยศึกษาจากผู้บริหาร 47 คน ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง 100 คน รวม 147 คน พบว่าหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ทั้งในแง่ปฏิบัติและอุดมคติ ซึ่งมีลำดับความสำคัญอยู่ในระดับสูง ได้แก่

1. จัดประชุมสัมมนาและฝึกอบรมครูประจำการ
2. พัฒนาครูมือครู หลักสูตร โครงการสอนและประมวลการสอน
3. ช่วยประสานงานระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายวิชาการ
4. สืบหาวิจัยปัญหาและอุปสรรคทางการนิเทศการศึกษา
5. นิเทศการใช้คู่มือครู หลักสูตร โครงการสอนและประมวลการสอน
6. นำผลงานวิจัยที่ดีมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน
7. ตรวจและนิเทศงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
8. วางโครงการนิเทศการศึกษา

¹ ระเบียบ เพชรประสิทธิ์, "ปัญหาการนิเทศการศึกษาในจังหวัดพระนครและจังหวัดใกล้เคียง" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512).

9. ทดลองและค้นคว้าเทคนิควิธีสอนใหม่ ๆ
10. สำนักรวบรวมปัญหาและอุปสรรคการเรียนการสอน
11. ให้คำปรึกษาแก่ครู เป็นรายบุคคลและเป็นหมู่คณะ
12. สังเกตการสอนของครูและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียนการสอน
13. นิเทศและติดตามผลงานของศึกษานิเทศก์และครู
14. เสนอแนะการใช้อุปกรณ์ทางการเรียนการสอน¹

ในปีเดียวกันนี้ ศักดิ์สุบรรณ ลังกาพิณธุ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "บทบาทของศึกษานิเทศก์ในทัศนะของครูที่ได้รับการนิเทศ" โดยศึกษาบทบาทของศึกษานิเทศก์ฝ่ายมัธยม ผลการวิจัยสรุปว่า

1. เกี่ยวกับอำนาจบังคับบัญชาของศึกษานิเทศก์ในทัศนะของครูพบว่า ครูรู้สึกว่ศึกษานิเทศก์มีอำนาจบังคับบัญชาครู
2. เกี่ยวกับความคาดหวังที่จะได้รับการช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ในทัศนะของครูพบว่า มีความเห็นแบ่งแยกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มหนึ่งเห็นว่าศึกษานิเทศก์ช่วยสิ่งที่ตนคาดหวังแล้ว แต่อีกกลุ่มหนึ่งเห็นว่ายังไม่ช่วยตามที่ตนคาดหวัง
3. ครูส่วนมากต้องการให้เทศแบบประชาธิปไตย
4. เกี่ยวกับหลักการใช้นโยบายสัมพันธ์และลักษณะผู้นำของศึกษานิเทศก์ในทัศนะของครูพบว่า ทั้งสองอย่างนั้นเป็นเรื่องเกื้อกูลอย่างค้ำคือการนิเทศ ทำให้ครูไว้วางใจในตัวศึกษานิเทศก์

---

¹ บุรณย์ก แสงสิริกุล, "การศึกษาหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง กระทรวงศึกษาธิการ," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512).

5. เกี่ยวกับฐานะทางค้ำต่าง ๆ ของศึกษานิเทศก์พบว่า มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพของกรนิเทศการศึกษา กล่าวคือ ถ้ามีวิทยุ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ความสามารถ ประสบการณ์ในการทำงาน และมีฐานะทางสังคมสูง ครูมีแนวโน้มที่จะเชื่อฟังและปฏิบัติตามมากกว่าศึกษานิเทศก์ที่มีฐานะดังกล่าวก้าว¹

ปี พ.ศ. 2515 ฉลอง บุญญานันต์ ได้ทำการวิเคราะห์ปัญหาการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ฝ่ายสามัญศึกษา สรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

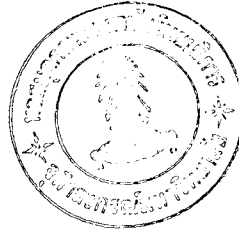
1. ปัญหาเกี่ยวกับอัตรากำลังพบว่า อัตรากำลังของศึกษานิเทศก์ยังขาดอยู่คิดเป็นร้อยละ 20.37 หมวดวิชาที่ขาดมากที่สุดได้แก่ หมวดวัดผลการศึกษาคิดเป็นร้อยละ 17.36 การที่มีอัตรากำลังไม่เพียงพอเช่นนี้ย่อมเป็นปัญหาต่อการปฏิบัติงานอย่างแน่นอน

2. ปัญหาเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของศึกษานิเทศก์พบว่า ศึกษานิเทศก์มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับงานในหน้าที่มากที่สุด มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 19.95 เหมาะสมมากร้อยละ 43.78 เหมาะสมปานกลาง ร้อยละ 30.16 และมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับงานในหน้าที่น้อย คิดเป็นร้อยละ 6.11 และพบว่าศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้ความสามารถสูง มักจะเปลี่ยนไปประกอบอาชีพในหน่วยงานอื่น ซึ่งกว่าหน้ากว่าจึงทำให้ขาดบุคคลที่มีความรู้ความสามารถปฏิบัติหน้าที่นิเทศการศึกษา

3. ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์โดยเฉพาะในส่วนภูมิภาค พบว่า

---

¹ ศักดิ์สุบรรณ ลังกาพินธุ์, "บทบาทของศึกษานิเทศก์ในทัศนคติของครูที่ได้รับกรนิเทศ," (วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิตทางรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์, 2512).

3.1 ปัญหาเรื่องขอบเขตของงาน ศึกษานิเทศก์ต้องทำงานหลายอย่าง ตั้งแต่การโรงเรียน เหมียงถึงวิทยากร

3.2 ปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่ ศึกษานิเทศก์ทำหน้าที่เป็นฝ่ายวิชาการ แต่ผู้บังคับบัญชามักจะมอบงานอื่นนอกเหนือจากด้านวิชาการให้ทำเพราะเชื่อถือในความสามารถของ ศึกษานิเทศก์

3.3 ปัญหาเกี่ยวกับการประสานงาน ศึกษานิเทศก์ต้องทำงานเกี่ยวกับ บุคลากรหลายฝ่าย บุคคลดังกล่าวยังไม่เข้าใจงานของศึกษานิเทศก์คือ ศึกษานิเทศก์ต้องใช้ เวลาประชาสัมพันธ์ติดต่อขอความร่วมมืออยู่เสมอ

3.4 ปัญหาเกี่ยวกับการขาดงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องใช้ทำให้ การปฏิบัติงานล่าช้า ขาดประสิทธิภาพ

4. ปัญหาเกี่ยวกับการใช้อำนาจในการนิเทศการศึกษา จากรายงานพบว่าอำนาจ หน้าที่ของศึกษานิเทศก์มีความขัดแย้งกันคือ กฎหมายระบุว่า ศึกษานิเทศก์เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจตรวจโรงเรียน แต่นโยบายของกรมมุ่งในด้านนิเทศเพื่อพัฒนาตัวครูในฐานะวิทยากร มุ่งสร้างมนุษยสัมพันธ์ให้ความอบอุ่นแก่ครู แต่ศึกษานิเทศก์จะต้องรายงานผลการนิเทศต่อศึกษาธิการจังหวัด จึงทำให้ครูเกิดความไม่แน่ใจว่าศึกษานิเทศก์มาช่วยครูหรือมาตรวจจับผิด ซึ่ง ความเป็นจริงศึกษานิเทศก์ไม่มีอำนาจ สิ่งเหล่านี้ทำให้การนิเทศการศึกษามีปัญหาในด้านความ ร่วมมือของครู

---

¹ ฉลอง บุญญานันท์, รายงานการวิเคราะห์ปัญหาการนิเทศการศึกษา (หน่วยศึกษา นิเทศกร กรมสามัญศึกษา, 2515), หน้า 3-6.

ปี พ.ศ. 2516 ชีรเทพ ทองสถิตย์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของครูประถมศึกษามีต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์" โดยการส่งแบบสอบถามไปยังครูประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมืองของ 8 จังหวัดในภาคศึกษา 7 พิษณุโลก จังหวัดละ 30 คน ได้แก่ครูกรมสามัญศึกษา 10 คน ครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด 10 คน และครูเทศบาล 10 คน รวม 8 จังหวัดสังกัดละ 80 คน รวม 3 สังกัด จำนวน 240 คน และได้รับคืนร้อยละ 100 สรุปผลการวิจัยไว้ดังนี้

1. ครูมีความเห็นว่าศึกษานิเทศก์ ควรมีอายุระหว่าง 30 ปี ถึง 50 ปี มีวุฒิทางการศึกษาอย่างต่ำปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการสอนมาแล้วอย่างน้อย 5 ปี และควรจะทำการนิเทศใ้ค้อย่างน้อย 3 วิชา

2. การปฏิบัติงานจริงของศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับการตรวจเยี่ยมนิเทศโรงเรียน การเยี่ยมชั้นเรียน สังเกตการสอน การประชุมครู การแนะนำคานการเรียนการสอน การแนะนำรายหมวดวิชา เรื่องที่ทำการนิเทศแนะนำและการพบปะสังสรรค์กับคณะครูปรากฏว่าศึกษานิเทศก์ปฏิบัติน้อยเกินความคาดหมาย ไม่สนองความต้องการของครู

3. สิ่งที่ครูต้องการให้ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติ ครูต้องการให้ศึกษานิเทศก์ไปช่วยเหลือแนะนำย่อย ๆ ปฏิบัติงานเป็นกันเองกับครู ไม่ต้องการให้ปฏิบัติตนเป็นผู้นั่งคัมบังฆาหรือวางตนเคร่งขรึม ครูต้องการให้เขาเยี่ยมชั้นครูการสอน สาธิตการสอน แนะนำวิธีสอนแบบใหม่ ๆ แนะนำวิธีทำอุปกรณ์ แนะนำเกี่ยวกับการประเมินผลการศึกษา ช่วยแก้ปัญหาคานการเรียนการสอน ต้องการได้รับคำแนะนำในหมวดวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การบรรยายทางวิชาการ ครูต้องการให้บรรยายเฉพาะเนื้อหาสาระที่สำคัญและกิจกรรมประกอบให้เกิดความสนุกเพลิดเพลิน

4. ผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ครูมีความรู้สึกว่ ศึกษานิเทศก์ช่วยแก้ปัญหาคานการเรียนการสอนได้เพียงเล็กน้อย ช่วยปรับปรุงคุณภาพการศึกษาได้ในระดับปานกลาง

5. ผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ในด้านการแนะนำเพื่อปรับปรุงคุณภาพ การศึกษา การประเมินผลการศึกษา การวิเคราะห์ทัศนคติความคล่อง ส่วนมากไม่ตรงกับความต้องการของครู ครูต้องการมากแต่ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติน้อย ส่วนการปฏิบัติของศึกษานิเทศก์ ในด้านมนุษยสัมพันธ์ การให้กำลังใจ การประสานงาน การแบ่งงาน การรับฟังเหตุผล และเป็นประชาธิปไตย ส่วนมากศึกษานิเทศก์ปฏิบัติได้ดีใกล้เคียงกับความต้องการของครู แต่การแสดงตนเป็นคนเกิน ก้าวภายในเรื่องของผู้อื่น ยังมีปรากฏอยู่ ครูไม่ต้องการให้ปฏิบัติ สำหรับการปฏิบัติงานด้านการผลิต จัดหาประมวลการสอน คู่มือครู โครงการสอน และหนังสืออ่านประกอบ ส่วนมากศึกษานิเทศก์พยายามจัดหาให้ครู และสนองความต้องการของครูได้พอสมควร แต่การผลิตเอกสาร วารสาร เสนอแนะทางวิชาการ เผยแพร่ข่าวสารต่าง ๆ การจัดศูนย์วิชาการ และจัดการบรรยายทางวิชาการ ยังมีเป็นส่วนน้อยไม่ตรงกับความต้องการของครู

6. ผู้วิจัยพบว่าทัศนคติทั่วไปของครูที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ มีได้ เป็นไปในทางที่ดี หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของควรวางแผนการแก้ไขต่อไป¹

ในปีเดียวกันนี้ พัทธษ มังกรโชยา ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาในการนิเทศ โปรแกรมทางพลศึกษาในโรงเรียน" โดยส่งแบบสอบถามไปยังศึกษานิเทศก์ฝ่ายพลานามัยที่ประจำอยู่ตามจังหวัดและภาคการศึกษาต่าง ๆ ทุกจังหวัดและทุกภาค นอกนั้นยังได้ส่งไปยังศึกษานิเทศก์ฝ่ายพลานามัยที่ประจำอยู่ตามกรมต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่า ศึกษานิเทศก์ฝ่ายพลานามัยส่วนมากมีวุฒิทางพลศึกษา และวุฒิส่วนใหญ่คือ ป.กศ.สูง (พลศึกษา) วุฒิระดับ

---

¹ ชีรเทพ ทองสถิตย์, "ความคิดเห็นของครูประถมศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516).

ปัญญานี้มีน้อยมากโดยเฉพาะวุฒิปริญญาโททางพลศึกษามีเพียง 2 คนเท่านั้น ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่ทำงานด้านงานนิเทศ รองลงไปคืองานด้านธุรการ งานเป็นวิทยากร งานผลิตอุปกรณ์และตำรา ตามลำดับ เป็นที่น่าสังเกตว่างานด้านวิจัยไม่ค่อยได้ทำ นอกนั้นยังพบว่าศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่ประสบกับปัญหาขาดแคลนอุปกรณ์ในการนิเทศ และมีปัญหาเกี่ยวกับการเดินทางไปนิเทศ เพราะโรงเรียนบางแห่งตั้งอยู่ในท้องถื่นทุรกันดาร การคมนาคมไม่สะดวก เป็นอุปสรรคต่อการนิเทศอย่างยิ่ง ครูพลศึกษามีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียน ในชั่วโมงพลศึกษาครูไม่สอน ปล่อยให้ให้นักเรียนเล่นตามลำพังหรือนำชั่วโมงพลศึกษาไปสอนวิชาอื่นแทนนับเป็นปัญหาสำคัญ ด้วยเหตุนี้ นักเรียนจึงมีความคิดว่าวิชาพลศึกษาสอบอย่างไรก็ได้เสมอไป ไม่เห็นความสำคัญของวิชานี้ เพราะมีคะแนนน้อย นอกจากนั้นยังพบว่า นักเรียนขาดหนังสืออ่านประกอบการเรียนพลศึกษา โรงเรียนขาดห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวทางพลศึกษา มากที่สุด

ปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหารชั้นเหนือกว่า พบว่าไม่มีปัญหาระดับสูงเลย ส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับกลาง รองลงไปคือปัญหาระดับต่ำ มีข้อน่าสังเกตว่า ศึกษานิเทศก์ฝ่ายพลานามัยได้รับการยอมรับจากผู้บริหาร¹

ปี พ.ศ. 2521 ชัยวัฒน์ วรณพงษ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในเขตการศึกษาสิบเอ็ด" ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย กลุ่มศึกษา

---

¹พิทักษ์ มังกรไชยา, "ปัญหาในการนิเทศโปรแกรมทางพลศึกษาในโรงเรียน" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516).

วิชาการจังหวัด ได้แก่ ศึกษานิเทศกรจังหวัด ผู้ช่วยศึกษานิเทศกรจังหวัด และหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศกรจังหวัด จำนวน 15 คน กลุ่มหัวหน้าส่วนการศึกษาคณะ หัวหน้าส่วนการศึกษาคณะและหัวหน้าหมวดการศึกษาคณะจำนวน 55 คน ศึกษานิเทศกรจังหวัด จำนวน 42 คน ครูใหญ่และครูจำนวน 216 คน สำหรับครูใหญ่และครูคัดเลือกจากโรงเรียนประถมศึกษาที่ศึกษานิเทศกรจังหวัดได้เข้าไปปฏิบัติงานแล้ว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของศึกษานิเทศกรต่าง ๆ ซึ่งกำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงศึกษานิเทศกร ว่าด้วยศึกษานิเทศกรกรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2519 พบว่าศึกษานิเทศกรจังหวัดได้ปฏิบัติงานตามหน้าที่เป็นบางครั้งและได้ผลพอควร ยกเว้นการตรวจสอบและควบคุมสถานศึกษาในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย การศึกษาทดลอง วิจัย การพัฒนาหลักสูตร การจัดทำคู่มือครู เอกสารทางวิชาการและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนและการเสนอแนะหรือให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่กรมสามัญศึกษา ปรากฏว่าศึกษานิเทศกรจังหวัดได้มีการปฏิบัติงานน้อย

2. การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศกรจังหวัดตามหน้าที่ต่าง ๆ ได้ผลเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

- 2.1 ปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย
- 2.2 จัดประชุม อบรม สัมมนาครูอาจารย์เพื่อส่งเสริมคุณภาพของการเรียนการสอนและการบริหารการศึกษา
- 2.3 จัดประเมินผลงานด้านวิชาการ
- 2.4 ปรับปรุงและส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนและการบริหารการศึกษาโดยใช้นวัตกรรมทางการศึกษาต่าง ๆ
- 2.5 นิเทศการสอนและการบริหารงานวิชาการหรือเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการแก่สถานศึกษาที่อยู่ในขอบเขตความรับผิดชอบ

- 2.6 การพิจารณาหรือพัฒนาหลักสูตร แบบเรียนหรือแนวการสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
- 2.7 การจัดทำคู่มือครู เอกสารทางวิชาการและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน
- 2.8 ตรวจสอบและควบคุมสถานศึกษาในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย
- 2.9 เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่กรมสามัญศึกษา
- 2.10 ศึกษาทดลองวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนตลอดจนการบริหารการศึกษา

3. ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ที่สำคัญได้แก่ ปัญหาจำนวนศึกษานิเทศก์ต่อครู ต่อโรงเรียนไม่ได้สัดส่วนกัน งบประมาณน้อย อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ในการนิเทศการศึกษามีไม่พอ หน้าที่ของศึกษานิเทศก์กำหนดไว้กว้างยากต่อการปฏิบัติ ขาดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานเพราะโรงเรียนประถมศึกษาที่มีหลายสังกัด โรงเรียนที่จะไปนิเทศกระจายอยู่ห่างกัน และครูไม่ค่อยจะนำเอาวิธีการหรือข้อนิเทศไปปฏิบัติ¹

ปี พ.ศ. 2522 เสกสรร นาควงศ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "บทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์สาขาวิชาพลศึกษา" โดยส่งแบบสอบถามไปยังพลศึกษานิเทศก์ รวม 58 คน ผู้บริหารและครูพลศึกษา กลุ่มละ 72 คน ซึ่งสุ่มจากโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในจังหวัดต่าง ๆ จังหวัดละ 1 โรงเรียน ใ้รับคืนมาคิดเป็นร้อยละ 84.72 ผลปรากฏว่า

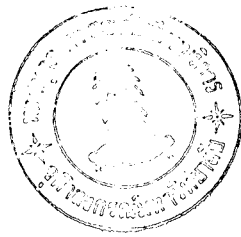
¹ ชัยวัฒน์ วรรณพงษ์, "การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในเขตศึกษาลิบเอ็ด" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521).

คุณลักษณะที่สำคัญของพลศึกษานิเทศก์ควร เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบหน้าที่ มีความศรัทธาในวิชาชีพ เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่และขอบข่ายงานของตนเอง บทบาทและหน้าที่ที่สำคัญ ได้แก่ การวางแผนการสอนร่วมกับครู ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียนการสอน จัดอบรมเผยแพร่ผลการค้นคว้าวิจัยทางวิชาการ วางนโยบายเกี่ยวกับหลักสูตรและโครงการสอน ประมวลการสอน ช่วยสาธิตเทคนิควิธีสอน การใช้อุปกรณ์การสอน จัดทำหนังสืออ่านประกอบ การเรียน รับผิดชอบในการประเมินผลและวัดผลทางพลศึกษา จัดทำข้อสอบมาตรฐาน จัดประชุมสัมมนาในด้านการวัดผลและประเมินผลวิชาพลศึกษาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประดิษฐ์บำรุงรักษาซ่อมแซมอุปกรณ์ และเสนอแนะอุปกรณ์กีฬาสำหรับโรงเรียนที่ควรจัดทำให้คำแนะนำในการจัดการแข่งขันกีฬาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนให้เหมาะสมกับสถานที่ อุปกรณ์ และเวลาที่อำนวยให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมันทนาการ ดำเนินการวิเคราะห์พัฒนาหลักสูตร จัดกิจกรรมสำหรับเด็กปกติ เป็นที่ปรึกษาของหน่วยนิเทศก์อบรมครูพลศึกษา แนะนำชุมชนให้ใช้สถานที่ในโรงเรียนหรือจัดกิจกรรมกีฬานันทนาการ กิจกรรมเยาวชน และทำหน้าที่เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนชุมชน¹

ในปีเดียวกันนี้ วินัย ตะสติกย์ ได้ทำการสำรวจการปฏิบัติจริงในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตศึกษา 2 โดยใช้แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนประถมศึกษาในเขตศึกษา 2 ที่สังกัดกรมสามัญศึกษา เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

---

¹ เสกสรร นาควงศ์, "บทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์สาขาวิชาพลศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522).

1. การปฏิบัติในคานกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาโดยสรุปแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การปฏิบัติในคานนี้อยู่ในเกณฑ์น้อย

2. การปฏิบัติคานโครงการต่าง ๆ ที่จัดทำในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยสรุปแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นขัดแย้งกันโดยผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่า การปฏิบัติในคานนี้อยู่ในเกณฑ์น้อย แต่ครูมีความเห็นว่าการปฏิบัติในคานนี้อยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด

3. การปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศการศึกษาโดยสรุปแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย ซึ่งได้แก่การปฏิบัติในคานกิจกรรมการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตร การปฏิบัติในคานการส่งเสริมวิชาการแก่ครูและการปฏิบัติในคานกิจกรรมเสริมหลักสูตร ส่วนในคานที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นขัดแย้งกัน โดยที่ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่าการปฏิบัติในคานนี้อยู่ในเกณฑ์น้อย แต่ครูมีความเห็นว่า การปฏิบัติในคานนี้อยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด ซึ่งได้แก่การปฏิบัติในคานการนิเทศการสอนและการปฏิบัติงานนิเทศในคานการประเมินผล และยังมีอีกคานหนึ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นขัดแย้งกันโดยที่ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่าการปฏิบัติในคานนี้อยู่ในเกณฑ์มาก แต่ครูมีความเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย ซึ่งได้แก่การปฏิบัติในคานการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกและห้องสมุด

4. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา
ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความเห็นตรงกันว่า มีปัญหาและอุปสรรคมากในคานขาดแคลนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน ขาดแคลนวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญทางการนิเทศการศึกษา ขาดแรงสนับสนุนจากหน่วยงานเจ้าสังกัด และขาดตัวบุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดดำเนินงานนิเทศในโรงเรียนโดยตรง เพราะมีงานล้นมืออยู่แล้ว¹

¹ วินัย ตะสติกย์, "สำรวจการปฏิบัติจริงในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตศึกษา 2" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522).

ปี พ.ศ. 2523 ชุม สีสุข ได้ทำการวิจัยเรื่อง "กิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์จังหวัด" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่ศึกษานิเทศก์จังหวัดปฏิบัติ และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นศึกษานิเทศก์จังหวัดทั่วประเทศ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 60 ของแต่ละจังหวัดได้จำนวนตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 482 คน กลุ่มตัวอย่างประชากรตอบแบบสอบถามและส่งคืนมา 390 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.91 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษานิเทศก์จังหวัดโดยสรุปแล้ว ศึกษานิเทศก์จังหวัดเห็นว่าได้ปฏิบัติในเกณฑ์น้อย

2. จากกิจกรรมการนิเทศการศึกษา จำนวน 52 กิจกรรม พบว่าไม่มีกิจกรรมใดที่ศึกษานิเทศก์เห็นว่าได้ปฏิบัติในเกณฑ์มากที่สุด กิจกรรมที่ศึกษานิเทศก์เห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก 17 กิจกรรม ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย 30 กิจกรรม ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด 14 กิจกรรม และไม่ได้ปฏิบัติเลย 1 กิจกรรม

3. เมื่อรวมกิจกรรมทั้ง 52 กิจกรรม เป็น 4 กลุ่มคือ กิจกรรมที่ใช้กับครูเป็นกลุ่มกิจกรรมที่ใช้กับครู เป็นรายบุคคล กิจกรรมเกี่ยวกับการบริการด้านวิชาการ และกิจกรรมการประเมินผลและการวิจัย ปรากฏว่าศึกษานิเทศก์เห็นว่า ได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยทั้ง 4 กลุ่ม

4. กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดให้ครูสอนตามวิธีสอนใหม่ ๆ มีค่าเฉลี่ย 3.82 และกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ร่วมกับสถานีโทรทัศน์ จัดเผยแพร่ สื่อสาร บทความ ข้อมูลทางการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 1.50

5. เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมทั้ง 4 ประเภทของศึกษานิเทศก์ที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์มาไม่เกิน 5 ปี และมากกว่า 5 ปี ปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เช่นเดียวกัน

6. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์จังหวัดศึกษานิเทศก์เห็นว่า ปัญหาขาดแคลนงบประมาณของหน่วยศึกษานิเทศก์และของโรงเรียน เป็นปัญหามาก¹

ปี พ.ศ. 2524 พัทรี ศิลปไชย ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความต้องการทางด้านการนิเทศของครูพลศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษา" โดยส่งแบบสอบถามไปยังหัวหน้าหมวดพลศึกษาและครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษา 284 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืนมา 203 ชุด คิดเป็นร้อยละ 71 ผลการวิจัยพบว่า ครูพลศึกษามีความต้องการทางด้านการนิเทศในสถานต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านคุณสมบัติของพลศึกษานิเทศก์ ได้แก่ ต้องการให้พลศึกษานิเทศก์มีความรับผิดชอบในหน้าที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์เป็นกันเอง เข้ากับผู้อื่นได้ดี มีความศรัทธาในอาชีพของตน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความเป็นประชาธิปไตย มีความเป็นผู้นำ และสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี

2. ด้านการเรียนการสอน ได้แก่ ต้องการให้พลศึกษานิเทศก์จัดให้มีการอบรมแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น ตลอดจนเทคนิควิธีการสอนพลศึกษา ระหว่างครูพลศึกษาในเขตการศึกษาเดียวกัน

3. ด้านอาคาร สถานที่ และอุปกรณ์ ได้แก่ ต้องการให้พลศึกษานิเทศก์ช่วยจัดหาอุปกรณ์กีฬาที่โรงเรียนขาดแคลน จัดหาวัสดุทัศนอุปกรณ์ประกอบการสอน ร่วมมือกับทางโรงเรียนในการหารายได้พิเศษ เพื่อซื้ออุปกรณ์หรือสร้างสนามฝึกพลศึกษา และช่วยแนะนำในการผลิตอุปกรณ์ทางพลศึกษาขึ้นใช้เอง

---

¹ ฐม สีสุข, "กิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์จังหวัด" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523).

4. คำนการประเมินผล ได้แก่ ต้องการให้พลศึกษานิเทศก์จัดประชุม สัมมนา เพื่อเผยแพร่ความรู้ในด้านการวัดและประเมินผลพลศึกษาภายในเขตการศึกษาเดียวกัน ช่วยวิเคราะห์ปัญหาหลักสูตรและการเรียนการสอนพลศึกษาและช่วยสร้างแบบทดสอบมาตรฐาน เพื่อวัดผลวิชาพลศึกษา

5. คำนกิจกรรมเสริมหลักสูตร ได้แก่ ต้องการให้พลศึกษานิเทศก์ช่วยสนับสนุน ส่งเสริมยกระดับมาตรฐานทางกีฬาของโรงเรียน และส่งเสริมการแข่งขันกีฬาภายในและภายนอกโรงเรียน ให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน

6. คำนอื่น ๆ ชนิดของการนิเทศที่ครูพลศึกษาต้องการได้แก่ การนิเทศแบบ เยี่ยมเยียน (โดยพลศึกษานิเทศก์มาเอง) แบบสาริต และแบบประชุมใหญ่¹

ในปีเดียวกันนี้ มาลี คล้ายชม ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการนิเทศในโรงเรียน ประถมศึกษาจังหวัดอุดรดิตถ์" โดยใช้แบบสอบถาม ถามครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาของจังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 233 คน ในจำนวนนี้แบ่งเป็นผู้นิเทศ 103 คน และผู้รับการนิเทศ 130 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญในการจัดและดำเนินการนิเทศ คือ หน่วยงานนิเทศขาดแคลนงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน อัตราส่วนระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ต่างกันมาก และหน่วยงานนิเทศขาดการติดตามผลงานนิเทศที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

---

¹ พชร สีลไชย, "ความต้องการทางด้านการนิเทศของครูพลศึกษาในโรงเรียน รัฐบาลระดับมัธยมศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524).

2. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารภายในโรงเรียน ที่มีผลกระทบต่อกรณีพิเศษ คือ ผู้บริหารโรงเรียนไม่คำนึงถึงความสามารถเชิงวิชาการหรือการสอน ซึ่งควรจะถือเป็นเกณฑ์ส่วนหนึ่งในการพิจารณาควมดีความชอบของครู อาจารย์ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนอุปกรณ์ การเรียนสำหรับนักเรียนด้วย

3. ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นอุปสรรคในการนิเทศคือ ครู อาจารย์ ไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอน แม้จะได้รับการนิเทศแล้ว ผู้นิเทศไม่มีเวลาให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูอาจารย์เท่าที่ควรและครูอาจารย์ไม่มีโอกาสได้สังเกตการสอนซึ่งกันและกัน¹

ปี พ.ศ. 2525 เบ็นจามิน วังศ์พูน และคณะได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัญหาอุปสรรคที่ทำให้การผลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร" ซึ่งงานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ผลทางผลศึกษา" โดยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนในเขตการศึกษาทุกเขตที่สุ่มตัวอย่าง เขตละ 20 % ของโรงเรียนมัธยมศึกษา การศึกษาครั้งนี้พบว่า ปัจจัยที่พบซึ่งทำให้การผลศึกษาไม่เจริญก้าวหน้าขึ้นอยู่กับองค์ประกอบดังนี้

1. อุปกรณไม่เพียงพอที่จะใช้ในการเรียนการสอน
2. ความเข้าใจเรื่องการใช้หลักสูตรและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรยังไม่

เพียงพอ

---

¹ มาลี คล้ายชม, "ปัญหาการนิเทศในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดอุดรศรีคดี" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524).

3. การนิเทศการศึกษาค้นพลศึกษายังไม่เพียงพอ
4. จำนวนครูซึ่งมีวุฒิทางพลศึกษาที่ทำการสอนในโรงเรียนยังไม่เพียงพอ¹

งานวิจัยในต่างประเทศ

ปี ค.ศ. 1954 แพลมเมอร์ (Palmer) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "บริการศึกษานิเทศการศึกษที่ปฏิบัติอยู่และเป็นที่ต้องการของโรงเรียนในเมืองอินเดียนาโพลิส" โดยใช้แบบสอบถามและใช้การสัมภาษณ์ ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างโรงเรียนประถมศึกษา 41 โรงเรียน จากจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 81 โรงเรียน ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครู ครูใหญ่ และศึกษานิเทศก์ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มต่างพอใจในโปรแกรมการนิเทศการศึกษที่เป็นอยู่ตลอดจนพอใจในรูปแบบและขอบเขตของการบริการทางศึกษานิเทศการศึกษที่จัดอยู่
2. ครูและศึกษานิเทศก์เห็นพ้องตรงกันว่า การนิเทศการศึกษแบบที่ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมให้ความร่วมมือและเป็นแบบประชาธิปไตยนั้น มีค่ามากที่สุด
3. กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ต่างพอใจในรูปแบบและขอบเขตของกิจกรรมการนิเทศการศึกษ และมีความต้องการที่จะให้มีการนิเทศระหว่างโรงเรียน ให้มีการสาธิตการสอน ให้ได้รับความสะดวกในการใช้บริการของห้องสมุดและให้มีการสาธิตบทเรียนในชั้นเรียนแต่ละชั้น

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมพลศึกษา, รายงานการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมฤทธิผลทางพลศึกษาและสุขภาพ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2525), หน้า ช.

4. โดยทั่ว ๆ ไป ศึกษานิเทศก์มีความรู้สึกว่าการได้รับความช่วยเหลือมาก แต่ครูมีความรู้สึกว่าการได้รับความช่วยเหลือน้อย
5. ครูให้ความสำคัญในการ เยี่ยมชั้นเรียนของศึกษานิเทศก์มากกว่าการ เยี่ยมชั้นเรียนของครูใหญ่
6. โปรแกรมการนิเทศการศึกษาควรจะปรับให้เหมาะสมกับความต้องการหลาย ๆ อย่าง¹

ปี ค.ศ. 1958 เทรนเนพอล (Trennepohl) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความช่วยเหลือในการนิเทศการศึกษาที่ครูใหม่โรงเรียนประถมศึกษาในรัฐเคนซัสต้องการและได้รับในปี 1955-1956" โดยทำการรวบรวมข้อมูลดังนี้คือ ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์กลุ่มครูใหม่ในบางโรงเรียนซึ่งคัดเลือกมาจากแบบสอบถามที่พิจารณาแล้วโดยคณะลูกขุนที่คัดเลือกมาจากศึกษานิเทศก์ในรัฐเคนซัส จากแบบสอบถามที่ได้มาจากครูใหม่ที่มีปริญญาการสอนในระดับประถมศึกษาและจากแบบสอบถามที่ได้จากศึกษานิเทศก์ที่ทำงานร่วมกับครูใหม่ ผลการวิจัย พบว่า

1. ครูใหม่ต้องการความช่วยเหลือในด้านการนิเทศการศึกษามากกว่าที่เป็นอยู่ แต่ศึกษานิเทศก์มีความเห็นว่าครูใหม่ได้รับความช่วยเหลือในด้านการนิเทศการศึกษามากอยู่แล้ว
2. ครูใหม่ได้รับความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์มากที่สุดในเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพชุมชนและการพัฒนาตามนุษยสัมพันธ์ทางอาชีพ

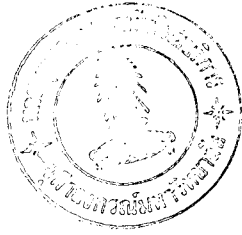
---

¹Wayne R. Palmer, "A Study of Existing and Desired Supervisory Services in the Indianapolis Public Schools," Thesis Abstract Series, No. 6 (School of Education, Indiana University, Bloomington, 1954), p. 157-160.

3. ครูใหม่ได้รับความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศกนอยที่สุดในเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับความรับผิดชอบที่มีต่อชั้นเรียนและการปฐมนิเทศเกี่ยวกับเรื่องระบบของโรงเรียน
4. ครูใหม่ต้องการความช่วยเหลือในการนิเทศมากที่สุด แต่ได้รับน้อยที่สุด คือ เรื่องการวางแผนในการสอนเด็กที่เรียนอ่อนและที่เรียนเก่ง การพัฒนาและรักษาระเบียบวินัยที่ทางโรงเรียนได้ตั้งไว้ การช่วยให้ประสบความสำเร็จในการสัมภาษณ์และการประชุมปรึกษากับผู้ปกครอง
5. กลวิธีการนิเทศการศึกษาที่เ้มามากที่สุด คือ การประชุมก่อนเปิดเรียน ภาคฤดูหนาว การปรึกษาหารือเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม การประชุมคณะครู การจัดทำคู่มือครูต่าง ๆ ตลอดจนการส่งเสริมสมาคมทางวิชาชีพ
5. กลวิธีการนิเทศการศึกษาที่ครูและศึกษานิเทศกต้องการมากที่สุดแต่ใช้ไม่บ่อยนักคือ การฉายภาพยนตร์เกี่ยวกับการศึกษา การสังเกตการสอน การประชุมปฏิบัติการ การเยี่ยมเยียนครูระหว่างโรงเรียน และการสาธิตการสอน
7. การให้ความช่วยเหลือในด้านการศึกษาที่สภาพการบางอย่างเช่น ระดับชั้นเรียน ขนาดของโรงเรียนและขนาดของชั้นเรียน มีความสัมพันธ์กันน้อยหรือเกือบไม่มีเลย
8. ในกรณีที่ครูต้องการเปลี่ยนอาชีพ การนิเทศการศึกษาไม่ได้ช่วยให้ครูเปลี่ยนความคิดได้
9. ปัญหาสำคัญของครูใหม่คือ มีความยากลำบากที่จะปฏิบัติตามระเบียบวินัยที่โรงเรียนได้ตั้งไว้

---

¹Harlan J. Tremepohl, "Supervisory Assistance Needed and Received By Beginning Elementary Degree Teacher in Kansas, 1955-1956," Dissertation Abstracts International, Vol. 18, No.3 (March, 1958), p. 952

ปี ค.ศ. 1963 พักเคต (Puckett) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "สถานภาพและบทบาทของศึกษานิเทศก์ทั่วไปประจำโรงเรียนในบางโรงเรียนแห่งรัฐอแคนซอส" โดยส่งแบบสอบถามไปยังศึกษานิเทศก์ 3 คน ศึกษานิเทศก์ 3 คน ครูใหญ่ 19 คน และครู 137 คน การวิจัยปรากฏผลดังนี้

1. ศึกษานิเทศก์ทุกคนได้รับปริญญานามัธยมศึกษาทางการศึกษา ได้ศึกษาวิชาหลักสูตรและการนิเทศการศึกษามาแล้วและเคยมีประสบการณ์ทางการสอนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาแล้วทั้งสิ้น จำนวน 2 ใน 3 คนเป็นศึกษานิเทศก์ประจำโรงเรียน อีก 1 คนเป็นอาจารย์สอนในมหาวิทยาลัย
2. ศึกษานิเทศก์ 2 ใน 3 คน มอบหมายการดูแลงานด้านการเรียนการสอนให้แก่ครูใหญ่ และครูอื่น ๆ แต่ไม่ทุกคน
3. หน้าที่สำคัญประการแรกของศึกษานิเทศก์ คือประสานงานด้านโปรแกรมการเรียนการสอน หน้าที่เฉพาะของศึกษานิเทศก์ที่มีความสำคัญที่สุดคือ ดูแลให้ครูทราบนโยบายใหม่ ๆ ของโรงเรียน ให้ทราบถึงวิธีสอนที่ได้รับการปรับปรุง ตลอดจนให้ทราบถึงความคิดใหม่ ๆ เกี่ยวกับการสอน ประมุขนิเทศครูใหม่ ช่วยครูเลือกแบบเรียนและวัสดุการเรียนการสอนต่าง ๆ
4. ครูให้ความสำคัญในบทบาทของศึกษานิเทศก์ดังต่อไปนี้
  - 4.1 ครูที่ประสบภาระในการสอนมากจะเห็นความสำคัญของศึกษานิเทศก์มากขึ้น
  - 4.2 ครูที่ได้รับปริญญาดริและได้เรียนในชั้นสูงกว่าปริญญาดริมาบ้างแล้ว ให้ความสำคัญในบทบาทของศึกษานิเทศก์สูงกว่าครูที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือปริญญาโทเพียงอย่างเดียว
  - 4.3 ครูชาวนิโกรให้ความสำคัญในบทบาทของศึกษานิเทศก์สูงกว่าครูชาวผิวขาว

5. ครูต้องการให้ศึกษานิเทศก์ช่วยเหลือมากขึ้น โดยวิธีเข้าไปเยี่ยมเยียนชั้นเรียน โดยติชมการสอน และต้องการให้ช่วยเหลือมากขึ้นในเรื่องการจัดหาอุปกรณ์การสอนและวิธีใช้ ส่วนครูในระดับประถมศึกษานั้นต้องการความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์มากกว่าครูในระดับมัธยมศึกษาต้องการ

6. กลวิธีในการนิเทศการศึกษา ครูเห็นว่าสำคัญที่สุด เรียงตามลำดับดังนี้ คือ การประชุมปรึกษาหารือทั้งเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล การประชุมปฏิบัติการและการเสนอแนะ หนังสือทางอาชีพ¹

ปี ค.ศ. 1968 รุง พูลสวัสดิ์ (Rung Pulsawat) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคในประเทศฟิลิปปินส์และประเทศไทย" โดยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูและศึกษานิเทศก์ในวิทยาลัยเทคนิคในประเทศฟิลิปปินส์ 1 แห่ง จำนวน 87 คน และ 13 คน ตามลำดับและส่งไปยังครูและศึกษานิเทศก์ในวิทยาลัยเทคนิคในประเทศไทย 3 แห่ง จำนวน 82 คน และ 13 คน ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาของทั้ง 2 ประเทศใช้ปรัชญาและวัตถุประสงค์สมัยใหม่
2. ทั้ง 2 ประเทศใช้ขบวนการในการนิเทศการศึกษาแบบประชาธิปไตย คือ มีการประชุมครู ศึกษานิเทศก์ อบรมครู ประชุมปรึกษาหารือกับครู และอื่น ๆ
3. การนิเทศการศึกษาของทั้งสองประเทศยังมีความไม่เพียงพอในด้านบริการของห้องสมุด หนังสือแบบเรียนเครื่องมือเครื่องใช้ และวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอนต่าง ๆ
4. การปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาในประเทศฟิลิปปินส์ก้าวหน้ากว่าในประเทศไทยในเรื่องการสังเกตการสอนและการเยี่ยมเยียนโรงเรียน²

¹Daniel Wayne Puckett, "The Status And Function of the General School Supervisor in Selected Arkansas Schools," Dissertation Abstracts International, Vol. 23, No. 8 (February, 1968), p. 2758.

²Rung Pulsawat, "A Study of Supervisory Practices of Chartered Technical Colleges in the Philippines and Thailand," Master of Education, University of the Philippines, 1968, Abstract of Education Research, 1965-1969, p.93-96.

ปี ค.ศ. 1971 รัทเทอร์ (Rutter) แห่งมหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนีย ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ฐานะและหน้าที่ของผู้นิเทศก์โรงเรียนมัธยมศึกษาโดยทั่วไปในรัฐเพนซิลวาเนีย" โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงหน้าที่และความรับผิดชอบโดยทั่วไปของศึกษานิเทศก์โรงเรียนมัธยมศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่หนึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดเตรียมประสบการณ์ และฐานะของตำแหน่งที่เป็นจริง ตอนที่สองเป็นเรื่องเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของตำแหน่ง ตอนที่สาม รวมงานในด้านนิเทศการศึกษาและการบริหาร 68 ข้อ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนศึกษานิเทศก์มัธยมศึกษา และอาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียน 63 โรงเรียนในรัฐเพนซิลวาเนีย ได้แบบสอบถามคืนทั้งหมด 66.7 % ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ผลของการวิจัยกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้คือ

1. ตำแหน่งของศึกษานิเทศก์โดยทั่วไป ของรัฐเพนซิลวาเนีย กำหนดไว้ในคณะผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในสายงานเหนืออาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา
2. ตำแหน่งนี้มีชื่อว่า "ผู้อำนวยการของการศึกษามัธยมศึกษา"
3. ระดับความรับผิดชอบในดานวิชาการของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งนี้ ไม่ได้กำหนดมาตรฐานไวแน่นอน
4. ศึกษานิเทศก์มัธยมศึกษาส่วนใหญ่ ได้รับการรับรองจากอาจารย์ใหญ่ และได้รับการบริการคานการแนะแนวก่อนเช่นเดียวกับอาจารย์ใหญ่มัธยมศึกษา
5. ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์มัธยมศึกษาและอาจารย์ใหญ่มัธยมศึกษา มีความเห็นตรงกันในเรื่องการกำหนดงานในตำแหน่งนี้
6. เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามได้มีความเห็นชอบในบทบาทและหน้าที่ของตำแหน่งนี้ ทำให้ความสนใจในเรื่องความไม่ตกลงเกี่ยวกับชื่อของตำแหน่งลดลงไป แต่อย่างไรก็ดีหลังจากที่ได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับตำแหน่งนี้แล้ว ชื่อของตำแหน่งนี้คือ "ผู้อำนวยการของการศึกษามัธยมศึกษา" รู้สึกว่าเหมาะสม

7. ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นว่า ความรับผิดชอบสำหรับตำแหน่งนี้ ควรมึงานด้านบริหารและการนิเทศการศึกษาร่วมกัน แต่อย่างไรก็ดีความสำคัญของลักษณะงานด้านการบริหาร มีเปอร์เซ็นต์สูงกว่าลักษณะงานด้านนิเทศการศึกษาอย่างมาก¹

ปี ค.ศ. 1974 เจอรัน (Jeran) แห่งมหาวิทยาลัยเนบรัสกา ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทที่คาดหวังของผู้ทำการนิเทศในโรงเรียนประถมศึกษาแบบนอกระบบโรงเรียนที่เน้นการทำงานเป็นทีมและเป็นรายบุคคล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาว่าการให้บริการด้านการนิเทศจะเป็นการช่วยปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาแบบนอกระบบโรงเรียนใดดีที่สุด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยสอบถามจากศึกษานิเทศก์จำนวน 92 คน จากสำนักงานกลางของรัฐโคโลราโด ครูใหญ่จำนวน 93 คน และครูจำนวน 253 คน จาก 7 เขตการศึกษาของรัฐโคโลราโด ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ประชากรทั้ง 3 กลุ่มมีความเห็นตรงกันว่า การให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมเป็นบริการที่ต้องมาก่อนสิ่งอื่นใด
2. ข้อคำถามในแบบสอบถามทั้ง 53 ข้อ ครูใหญ่กับศึกษานิเทศก์มีความคิดเห็นตรงกันมากกว่าครูใหญ่กับครู หรือศึกษานิเทศก์กับครู
3. ครูใหญ่และศึกษานิเทศก์เห็นความสำคัญของบทบาทของผู้นิเทศก์ในอันที่จะติดต่อกับครูใหญ่เพื่อวางแผนเกี่ยวกับนักเรียนและคณะครูสูงกว่ากลุ่มครู
4. ครูใหญ่มีความรู้สึกว่าการได้พบปะกับผู้นิเทศก์เป็นสิ่งสำคัญมาก ควรจะถือปฏิบัติโดยสม่ำเสมอเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน
5. ครูใหญ่ให้ความสำคัญสูงในเรื่องที่จะให้ผู้นิเทศก์ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศของโรงเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอน
6. ครูใหญ่และศึกษานิเทศก์ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้นิเทศก์สูงกว่ากลุ่มครูในข้อที่ว่า ครูช่วยสอนหรือกลุ่มครูควรจะรู้จักจัดขนาดของกลุ่มในการทำงานได้ และครูช่วยสอนควรจะได้วางแผนงานระยะยาวในการทำงานของตนเอง

¹Foster Powell Rutter, "The Status and Functions of the General Secondary School Supervisor in Pennsylvania," Dissertation Abstracts International, A : The Humanities and Social Sciences1(November, 1971), : 2371-A.

7. ศึกษาวิเคราะห์ได้ให้ลำดับความสำคัญสูงกว่าครูและครูใหญ่ในข้อที่ว่า ครูช่วยสอนสามารถจัดห้องเรียนใดดีกว่า

จากผลการศึกษาครั้งนี้ ได้มีการสรุปและให้ข้อเสนอแนะดังนี้

1. การฝึกอบรมสิ่งใด ๆ ไปสู่โรงเรียนต้องคำนึงถึงชนบทรรม เนียมของชุมชนนั้น ๆ เป็นหลัก ในการฝึกอบรมก็เพื่อให้ครู ครูใหญ่ และผู้นี้เทศก์สามารถจัดการวางเวลาการทำงาน การรู้จักจัดกลุ่มทำงาน การประเมินผลงาน การมีความคิดสร้างสรรค์และสร้างจุดสนใจร่วมกัน ตลอดจนทั้งสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงบทบาทและปรับตัวเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้
2. ครูควรมีสื่อหรือออกเสียงในการ เลือกรใคร เขามาทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เลือกรหัวหน้ากลุ่ม เลือกรอาสาสมัครช่วยโรงเรียนและจัดเวลาการทำงานด้วยตนเอง
3. ควรนำไปเปรียบเทียบกับโรงเรียนประถมศึกษามากติทั่วไป ในเรื่องเกี่ยวกับการวางแผนหลักสูตร ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของครูใหญ่หรือบางครั้งอาจเป็นความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์
4. ครูใหญ่และศึกษานิเทศก์ควรจะประชุมพบปะกันบ่อยครั้ง เกี่ยวกับปัญหาการสอนและการปรับปรุงการเรียนการสอน
5. ครูใหญ่ควร เป็นผู้ริเริ่มในการปรับปรุงและแนะนำเกี่ยวกับเทคนิคการสอน¹

---

¹Daniel Jeran, "Role Expectations of Elementary School Supervisors in Open-Space Schools Which Emphasize Team Teaching and Individualized Instruction," Dissertation Abstracts International, A : The Humanities and Social Sciences 36 (August, 1975), : 694 - A - 695 - A.